

Posudek oponenta na bakalářskou práci Venduly Kratochvílové „Vliv rozvodu na dítě ve školním prostředí 2. stupně základní školy“

Cíl práce – formulace první věty je nesrozumitelná. Cílem práce bylo zjistit, jak lidé v mladém dospělosti hodnotí dopad rozvodu rodičů, k němuž došlo v době jejich puberty.

Teoretická část zahrnuje několik kapitol, které na sebe obsahově navazují. Prvním tématem je rodina, jako základní sociální skupina. Bylo by vhodné uvést jaký vliv má fungování a případný rozpad rodiny na dítě v různých fázích vývoje, která ovlivní jak bude rozpad rodiny zpracovávat. V další kapitole autorka uvádí různé příčiny rozvodu. Rozvodu ovšem předchází různé dlouhé fáze konfliktů, které ovlivní děti leckdy víc, než samotný rozchod. Rozvod představuje ztrátu jistoty a bezpečí, která má v různém věku jinou podobu. Kapitola 3.2 by patřila spíše do 2. kapitoly. Reakce dětí na spory mezi rodiči: by měla autorka lépe vysvětlit. Psychosomatické potíže se neobjevují jen do 11 let, ale kdykoliv.

Škola – autorka uvádí jak reagují učitelé na změnu prospěchu a chování dítěte, jehož rodiče se rozvádějí. Co je možné, aby škola v tomto případě dělala. Str. 21 – Mělo by jít spíše o přístup výchovného poradce, spolupráce školy s rodiči je užitečná, ale má svoje limity. Kapitola 4.2 – První věta je špatně formulovaná, puberta je totéž dospívání. V charakteristice dospívajícího, tj. žáka 2. stupně ZŠ, se autorka opakuje. 3. odstavec str. 22 shora: není jasné, proč by měly být určité rysy nežádoucí komplikací. Bylo by vhodné lépe vysvětlit co měla autorka na mysli. Děti z rozvedených, resp. rozvádějících se rodin mohou být různé, poznatky ze studií Trnky ze 60. let nemusí odpovídat současné době. Z jakého důvodu zařazuje autorka podkapitolu o šikaně, jak podle ní souvisí s rozvodem rodičů? Název kapitoly „Emoce“ není vhodný, lepší by bylo „Emoční reakce na rozpad rodiny“. Kromě toho, že dítě situaci nějak prožívá, také o ní uvažuje, což by měla autorka vzít v úvahu.

Autorka skládá text teoretické části z různých zdrojů do odstavců, které na sebe příliš nenavazují. Subkapitola o citové deprivaci do textu nepatří, týká se jiného vývojového období. O stresu pojednává příliš obecně, vhodnější by bylo zaměřením na jeho specifickou variantu, spojenou s rozpadem rodiny.

Praktická část. Cílem práce bylo zjistit, jak hodnotí mladí dospělí vliv rozvodu jejich rodičů, k němuž došlo, když byli na 2. stupni ZŠ, a jak si myslí, že ovlivnil jejich život. Již první věta odstavce je nesrozumitelná. Zkoumanou skupinu tvořilo 7 dospělých ve věku od 23 do 38 let. Rozpětí věku probandů je hodně velké, což se mohlo projevit i v názorech oslovených lidí. Skupina není vyvážená ani z hlediska pohlaví, tvoří ji většinou ženy a pouze jeden muž. Metoda semistrukturovaného rozhovoru je vhodná. Formulace výzkumných otázek: první otázka je vhodně formulovaná, druhá otázka by měla být přesněji vymezena. Jde o to, zda si oslovení jedinci myslí, že je tehdejší zážitek rozvodu rodičů ovlivnil i v dospělosti. Zvolené orientační otázky pro rozhovor jsou přijatelné, ale mohly by být přesněji formulované. Např. otázku č. 3, která je zaměřena na pocit možné vlastní viny, by bylo vhodnější upravit: „Myslel(a) jste si, že rozvod rodičů s vámi nějak souvisel?“ Reakce na rozvod a jeho reflexe: chybí shrnutí získaných poznatků.

Diskuze. Jak je zřejmé z výsledků, zkušenosti s rozvodem rodičů se projeví různým způsobem a měly různý dopad, což by měla autorka zohlednit. Alkohol není běžným důvodem rozvodu. Získané výsledky souvisejí se způsobem výběru probandů, kdy jsou ochotni spolupracovat takoví lidé, kteří se s rozvodem rodičů těžko vyrovnávali.

Předložená bakalářská práce má určité nedostatky, ale doporučuji ji k obhajobě. Navrhovaná klasifikace: 3.

Otázka k obhajobě: Proč je dospívání obdobím, kdy mohou děti reagovat na rozvod rodičů citlivěji?

V Praze dne 27.8.2024

Prof. PhDr. RNDr. M. Vágnerová, CSc